

สถานการณ์ปัจจุบันของการสอบวัดระดับ การใช้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ (BJT) ในประเทศไทย: จากบทสัมภาษณ์ผู้เข้าสอบ BJT

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของการสอบวัดระดับทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ (BJT) ในประเทศไทย จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าสอบวัดระดับทักษะความรู้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ (BJT) การสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวถึงโครงสร้างครั้งนี้ สัมภาษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัยชาวไทย จำนวน 6 คนและพนักงานบริษัทเอกชนญี่ปุ่นในประเทศไทยจำนวน 6 คน จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเห็นว่าการสอบวัดระดับทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ (BJT) นั้นยากและไม่เหมาะสมกับระดับความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่นของตน อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้เผยให้เห็นว่านักศึกษาเห็นคุณค่าของการสอบวัดระดับทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ (BJT) ในแง่ของการให้โอกาส ทบทวนสิ่งต่าง ๆ ที่เคยเรียนรู้ การเรียนรู้วิธีการใช้ภาษาญี่ปุ่นรูปสุภาพในสถานการณ์จริง และกระตุ้นให้นักศึกษาต้องการศึกษาเรื่องนี้เพิ่มมากขึ้น ภายหลังเสร็จสิ้นจากการสอบ ในทางกลับกันพนักงานของบริษัทเอกชนญี่ปุ่น พบว่าการทดสอบดังกล่าวเหมาะสมกับทักษะความสามารถทางภาษาของตน และยังพบว่าการสอบวัดระดับทักษะภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ (BJT) ได้รับการยอมรับว่าเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มพนักงาน เนื่องจากทำให้ตระหนักถึงจุดอ่อน และนำไปสู่การปรับปรุงการใช้ภาษาญี่ปุ่นของตน ในขณะที่เดียวกันเป็นการเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้คำศัพท์และสำนวนใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในบริษัทอีกด้วย หากการสอบวัดระดับทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ (BJT) ได้รับการปรับปรุงจนกระทั่งเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ผู้รับผิดชอบการจัดสอบจำเป็นต้องส่งเสริมทั้งการจดจำชื่อและการตระหนักถึงประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงของการสอบดังกล่าวนี้แก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งเป้าหมายนี้สามารถบรรลุได้โดยการกำหนดให้ผลการสอบวัดระดับทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ (BJT) เป็นมาตรฐานในกระบวนการสรรหาบุคลากรของบริษัทเอกชนญี่ปุ่น และใช้คะแนนสอบเป็นหลักเกณฑ์ในการประเมินค่าตอบแทนพนักงาน

คำ

สำคัญ

การสอบวัดระดับทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ (BJT) การศึกษาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจในประเทศไทย

The Current Perception of the Business Japanese Proficiency Test (BJT) in Thailand: Interview with BJT Test Takers

Abstract

This research is a study of how the Business Japanese Proficiency Test (BJT) is presently viewed in Thailand as indicated by interviews with BJT test takers. A series of semi-structured face-to-face individual interviews were conducted with 6 Thai university students of Japanese and 6 employees who work for Japanese firms in Thailand. It emerged that, students consider the BJT difficult and incompatible with their knowledge of the language. However, this study reveals that students value the BJT for the opportunity it offers to: consolidate learned items; learn how to utilize Japanese honorifics in real-life situations; and motivate the students to continue learning after the examination. Conversely, employees of Japanese firms find the test commensurate with their linguistic ability. The study showed that the BJT is perceived as beneficial to employees as it provides them with an awareness of both their weak points and subsequent improvement, while also offering the opportunity to acquire new words and expressions that are of direct relevance to their work environments. Finally, if the acceptance and the reputation of the BJT are to be improved, then the organizers of the exam have to promote both name recognition and an awareness of the exam's practical benefits among the general public. This could be achieved by making the test a standard component in the personnel recruitment process of Japanese firms, and using the BJT score as an evaluation criterion in determining the remuneration of employees.

Key words

Business Japanese Proficiency Test (BJT), business Japanese language education in Thailand

1. บทนำ

จากการสำรวจในงานวิจัยเชิงปริมาณครั้งก่อน (Tajima, 2020) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของการสอบ BJT ในประเทศไทยจากมุมมองของผู้สอบ เกี่ยวกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการสอบและความยากง่ายของข้อสอบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาของข้อสอบ BJT โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือกลุ่มนักศึกษาชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย จำนวน 61 คน และผู้ประกอบการวิชาชีพภาษาญี่ปุ่นที่ทำงานกับบริษัทไทยที่เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่นหรือทำงานในบริษัทญี่ปุ่นที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย จำนวน 53 คน จากผลการสำรวจพบว่ากลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพภาษาญี่ปุ่นคิดว่า การสอบ BJT เป็นการสอบที่มีโอกาสน้อยที่จะสามารถนำผลสอบไปใช้ประโยชน์ในที่ทำงาน และกลุ่มที่เป็นนักศึกษาชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นมีความเห็นว่าการสอบ BJT นั้นเป็นการสอบที่ยาก (นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง 61 คน มีผลสอบระดับภาษาญี่ปุ่น JLPT N3=7 คน N4=18 คน N5=6 คน ไม่มี=30 คน) และคิดว่าความสามารถด้านภาษาญี่ปุ่นของตนนั้นยังไม่เหมาะสมกับการสอบ BJT เท่าที่ควรเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุที่ประเทศไทยมีผู้สมัครสอบ BJT น้อย อย่างไรก็ตามในการสำรวจครั้งก่อนที่จัดขึ้นในปี 2020 ยังไม่ได้ทำการสำรวจในปัจจุบันอื่นๆ เช่น ค่าสมัครสอบ สถานที่สอบหรือวันเวลาที่จัดสอบ

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยทำการสำรวจแบบกึ่งโครงสร้างโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการสอบ BJT รวมถึงมุมมองและประโยชน์ที่ผู้เข้าสอบได้รับจากการสอบ ซึ่งเป็นประเด็นที่ยังไม่มีความชัดเจนในงานวิจัยเชิงปริมาณครั้งก่อน ครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำความคิดเห็นและมุมมองที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ยินดีให้ข้อมูล 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นและกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพภาษาญี่ปุ่นเพื่อให้ได้ข้อมูลและมุมมองเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์

ของการสอบ BJT รวมถึงข้อเสนอแนะถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาการสอบ BJT ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของการสอบ BJT ในประเทศไทย
- 2) เพื่อวิเคราะห์ประโยชน์ของการสอบ BJT ในประเทศไทย
- 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการสอบ BJT ในประเทศไทย

3. ผลการวิจัยก่อนหน้า

3.1. แนวคิดภาพรวมของการสอบ BJT

การสอบ BJT เป็นการสอบที่วัดทักษะการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นสำหรับการทำงานทางธุรกิจ โดยแบ่งออกเป็น 7 ทักษะดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการสังเกตและเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ
 2. ความสามารถในการอ่านความหมายและตีความเจตนาที่แฝงอยู่ในข้อมูลข่าวสารต่างๆ (การรับสาร)
 3. ความสามารถในการตอบสนองต่อเรื่องราวในประเด็นต่างๆ (การแสดงออก/การกระทำ)
 4. ความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับเอกสารทางธุรกิจ
 5. ความสามารถทางภาษาขั้นพื้นฐาน (คำศัพท์/ไวยากรณ์/คำยกย่อง/สำนวนที่ควรใช้)
 6. ความสามารถในการแก้ปัญหาเมื่อเจอคำศัพท์ที่ไม่เข้าใจ
 7. ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมที่แตกต่างอย่างวัฒนธรรมทางธุรกิจของญี่ปุ่น
- แบบทดสอบเป็นรูปแบบปรนัย มีทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบทดสอบการฟัง (ประมาณ 45 นาที) ตอนที่ 2 แบบทดสอบการอ่านผสมกับการฟัง (ประมาณ

30 นาที) และตอนที่ 3 แบบทดสอบการอ่าน (ประมาณ 30 นาที) โดยในแต่ละตอนแบ่งออกเป็น 3 ตอนย่อย ใน ส่วนของคะแนนนั้นมีตั้งแต่ 0 - 800 คะแนน และวัดผล ออกมาเป็น 6 ระดับตั้งแต่ J5 - J1+ แต่เดิมการสอบ BJT จะจัดสอบในวันและเวลาเดียวกันทั่วโลกเช่นเดียวกับการสอบ JLPT ทว่านับตั้งแต่เดือนเมษายน ค.ศ. 2017 เป็นต้นมา ได้เปลี่ยนมาใช้วิธี CBT (Computer Based Testing) ซึ่งผู้สมัครสามารถเลือกวัน-เวลาเข้าสอบได้ตามความสะดวกของตนเอง (The Japan Kanji Aptitude Testing Foundation, 2017, pp. 76-93)

3.2. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอบ BJT

ประโยชน์หลักของการสอบ BJT สำหรับชาวต่างชาติที่อาศัยหรือทำงานอยู่ในประเทศญี่ปุ่นได้รับคือ สามารถวัดทักษะทางภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การประเมินความสามารถของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถใช้เป็นมาตรฐานในการประเมินคุณสมบัติของบุคลากรที่ต้องการ "หางาน" "เปลี่ยนงาน" "ศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น" และเพื่อให้ได้รับการตอบแทนความสามารถทางภาษาอย่างเหมาะสม เช่น "ปรับเลื่อนตำแหน่งงาน" "ปรับขึ้นค่าจ้าง" เป็นต้น

ส่วนประโยชน์อื่นๆ ของการสอบ BJT สำหรับผู้ที่ต้องการวิชาสำหรับทำงานในประเทศญี่ปุ่นคือสามารถใช้คะแนนยื่นขอการออก “ใบรับรองสถานะการพำนักอาศัยในประเทศญี่ปุ่น” (ต้องได้มากกว่า 300 คะแนนขึ้นไป) และ “ใบรับรองคุณสมบัติ/ความรู้ภาษาญี่ปุ่นของแรงงานต่างชาติทักษะสูง” (400 คะแนนขึ้นไปได้ 10 POINT)” นอกจากนี้ในข้อกำหนดของแนวปฏิบัติใหม่ที่จัดทำขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2019 และได้รับการปรับปรุงเพิ่มเติมในเดือนกุมภาพันธ์ 2020 เกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษเพื่อสนับสนุนการจ้างงานนักเรียนต่างชาติในประเทศญี่ปุ่น (ผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยที่ญี่ปุ่น) กำหนดว่า นักศึกษาต่างชาติต้องได้มากกว่า 480 คะแนนขึ้นไป (https://www.kanken.or.jp/bjt/about/feature_merit.html) อย่างไรก็ตาม เงื่อนไขพิเศษของผลสอบ BJT ข้างต้นทั้ง 3 ข้อล้วนเป็นประโยชน์

สำหรับผู้พำนักอาศัยระยะยาวในประเทศญี่ปุ่น รวมถึงเป็นคุณสมบัติพิเศษของผู้ที่ต้องการทำงานในประเทศญี่ปุ่นทั้งสิ้น แต่สำหรับในประเทศไทย มีเพียงไม่กี่องค์กรที่ตระหนักถึงคุณค่าของคะแนนสอบ BJT และกำหนดให้เป็นคุณสมบัติในการคัดสรรบุคลากรเข้าทำงานในบริษัท ทั้งกรณีการจ้างงานใหม่/การเปลี่ยนงานของบุคลากรด้านภาษาญี่ปุ่น

ผู้จัดการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น JLPT ได้ทำการสำรวจถึงเหตุผลของการสอบของผู้สอบนอกประเทศญี่ปุ่นในการสอบครั้งที่ 2 ประจำปี 2018 (<http://www.jlpt.jp/statistics/index.html>) ผลการสำรวจพบว่า ผู้เข้าสอบจำนวน 26.6% สอบเพื่อใช้ในการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัย และผู้เข้าสอบจำนวน 33.4% สอบเพื่อเหตุผลในการสมัครงาน การปรับเพิ่มรายได้ทั้งการปรับเพิ่มเงินเดือน หรือการเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น กล่าวคือ กว่า 60% ของผู้สมัครสอบนอกประเทศญี่ปุ่น ต้องการนำผลการสอบภาษาญี่ปุ่น JLPT ไปใช้ประโยชน์ได้จริง

โดยในปี ค.ศ. 2016 ผู้จัดการสอบ BJT ได้ทำการสำรวจเพื่อหาเหตุผลในการสอบสำหรับผู้สอบที่อยู่ในต่างประเทศ (<https://www.kanken.or.jp/bjt/candidate/>) ผลการสำรวจพบว่า สอบจำนวน 59% ใช้เพื่อการสมัครงานหรือเปลี่ยนงาน 2% ใช้เพื่อการขึ้นเงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่ง และ 4% ใช้เพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย หรือเพื่อศึกษาต่อต่างประเทศ

จะเห็นได้ว่า ผู้สอบประมาณ 60% ของผู้สมัครสอบ BJT ทั้งหมดก็มีเหตุผลเพื่อต้องการนำผลการสอบภาษาญี่ปุ่นไปใช้ประโยชน์ในกรณีต่าง ๆ คล้ายกับผู้เข้าสอบ JLPT โดยส่วนใหญ่นำผลสอบไปใช้เพื่อสมัครงาน

3.3. แบบสำรวจจากงานวิจัยครั้งก่อน

จากผลการสอบ BJT ของงานวิจัยครั้งก่อน (Tajima, 2020) พบว่าผลคะแนนที่ได้รับระหว่าง กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 272.56$) และ กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพแล้ว ($\bar{x} = 452.98$) มีความแตกต่างกันมาก

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลสอบและระดับที่ได้รับระหว่างผลสอบ BJT (ระดับ J1+ ถึง J5) และผลสอบการวัดระดับ JLPT (ระดับ N1 ถึง N5 และไม่มีผลสอบ) พบว่า ความสัมพันธ์เป็นแบบสหสัมพันธ์เชิงบวก มีค่าเท่ากับ ($r=.857, p<.001$) จึงสรุปได้ว่า หาก JLPT คือการวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในภาพรวมยิ่งเป็นผู้ที่ได้คะแนนสอบ JLPT มากเท่าไร (กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น) ก็มีผลคะแนนสอบ BJT สูงเช่นกัน

ยิ่งไปกว่านั้น จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลการสอบ BJT ที่ได้รับจากแบบสอบถามพบว่า กลุ่มของผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นแสดงความคิดเห็นเชิงลบเพราะไม่เห็นประโยชน์ในการนำผลการสอบ BJT ไปใช้ประโยชน์ในหน้าที่การงาน ได้จริง ทั้ง ๆ ที่การสอบ BJT มีความแม่นยำและเหมาะสมกับพวกเขาในการศึกษาภาษาญี่ปุ่นและพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นให้ดีกว่า ในทางกลับกัน กลุ่มที่เป็นนักศึกษาชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นมีความคาดหวังสูงในการนำผลสอบ BJT มาใช้ประโยชน์ได้จริง ทั้ง ๆ ที่นักศึกษายอมรับว่า BJT เป็นข้อสอบที่ยากและไม่เหมาะกับการประเมินความสามารถของพวกเขาก็ตาม

จากผลการวิจัยข้างต้นพบว่าสถานการณ์ปัจจุบันของการสอบ BJT ในประเทศไทยนั้น มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างผู้เข้าสอบที่เป็นนักศึกษาและผู้เข้าสอบที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม การสำรวจเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามจะได้มุมมองแบบกว้าง ไม่ใช่ข้อมูลเชิงละเอียดหรือเชิงลึก ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงทำงานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว เพื่อสอบถามถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้เข้าสอบ BJT อย่างละเอียด ซึ่งเป็นประเด็นที่ยังไม่มีความชัดเจนในแบบสำรวจครั้งก่อน เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแนวทางการผลักดันการสอบ BJT ให้ดียิ่งขึ้น

3.4. ทฤษฎีความมุ่งมั่นในตนเอง (Self-determination Theory)

mination Theory)

หนึ่งในรายการสำรวจที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือการค้นหาแรงจูงใจในการสอบ BJT สำหรับผู้เข้าสอบ BJT จำนวน 12 คน โดยมีกรอบทฤษฎีต่าง ๆ และการจัดทำแนวความคิดจากทฤษฎีความมุ่งมั่นในตนเอง (Self-determination) (Deci & Ryan, 1985) ที่กล่าวถึงแรงจูงใจ 3 ประการที่กำหนดความมุ่งมั่นให้กับตนเอง ได้แก่ ความทะเยอทะยาน (motivation) แรงจูงใจภายนอก (extrinsic motivation) และแรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) โดยแรงจูงใจที่เพิ่มความตั้งใจที่จะทำได้จริงคือ แรงจูงใจที่เกิดจากภายใน เช่น การทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความสนใจและเพลิดเพลินซึ่งเกิดจากความพึงพอใจหรือเพื่อตอบสนองความความรู้สึกของตนเอง ในขณะที่แรงจูงใจจากภายนอกคือการกระทำเพื่อให้ได้รับรางวัล การชมเชย หรือมีแรงจูงใจให้กระทำเพื่อหลีกเลี่ยงการลงโทษ เป็นต้น นอกจากนี้ Ryan & Deci (2000) ยังเสริมไว้อีกว่า เมื่อผู้เรียนที่มีความตั้งใจและมุ่งมั่นในการเรียนด้วยตนเองเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว หากมีแรงจูงใจจากภายนอกรวมถึงการเอื้อจากสภาพแวดล้อมทางสังคมมากระตุ้นจะยิ่งช่วยพัฒนาแรงจูงใจจากภายในของผู้เรียนให้มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ เพื่อให้สำเร็จสู่เป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

4. โครงร่างแบบสำรวจ

4.1. การออกแบบงานวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอาสาสมัครที่สุ่มมาจำนวนหนึ่ง โดยให้อาสาสมัครทำข้อสอบ BJT เมื่อทำข้อสอบเสร็จ ผู้วิจัยจะนัดกลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวเพื่อสอบถามตามแบบสอบถามที่ได้ออกแบบไว้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

โดยการสำรวจครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับเงินทุนวิจัยจากบริษัท M ซึ่งเป็นบริษัทญี่ปุ่น โดยบริษัทแบ่งงบประมาณส่วนหนึ่งเป็นค่าธรรมเนียมในการสอบ BJT เพื่อให้กลุ่มอาสาสมัครสอบ BJT โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

วิธีการประชาสัมพันธ์เพื่อหาอาสาสมัครเข้าสอบ BJT คือเขียนประกาศผ่าน SNS เช่น Facebook, LINE ในเพจและกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับภาษาญี่ปุ่น โดยผู้สมัครที่สนใจสามารถเลือกสอบได้ตามวันเวลาที่สะดวก และต้องเดินทางไปสอบตามวันและเวลาที่กำหนด

4.2. อาสาสมัครผู้เข้าร่วมงานวิจัย

ในงานวิจัยนี้ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทย จำนวน 6 คน และผู้ประกอบวิชาชีพภาษาญี่ปุ่นที่ทำงานกับบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย จำนวน 6 คน โดยผลการสอบของทั้งสองกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ยของข้อสอบ BJT สำหรับกลุ่มนักศึกษา $\bar{X} = 261.83$ คะแนน และสำหรับกลุ่มคนทำงานแล้ว $\bar{X} = 478.66$ คะแนน

4.3. รายการสำรวจ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสำรวจนี้ จึงมีการกำหนดกรอบของคำถามและบทสัมภาษณ์เพื่อศึกษาใน 3 ประเด็นหลักๆ ด้วยกันคือ "แรงจูงใจในการสอบ" "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอบ" และ "ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอบ"

1. ทำไมคุณอยากสอบ BJT? (แรงจูงใจในการสอบ)
2. หลังสอบ BJT แล้ว คุณรู้สึกอย่างไร? คุณคิดว่า BJT เป็นข้อสอบประเภทไหน? (ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อสอบ/ มุมมองเรื่องความยากง่ายของข้อสอบ)
3. ช่วยบอกข้อดีของการสอบ BJT (ประโยชน์เชิงวิชาการของการสอบ BJT)
4. การสอบ BJT นี้จะเป็นประโยชน์กับคุณได้อย่างไร? (ประโยชน์ของการสอบเชิงรูปธรรม)

ตารางที่ 1 ผลสอบของกลุ่มนักศึกษาที่เข้าร่วมงานวิจัย

ชื่อ	เพศ	อายุ	ชั้นปี	คะแนน (ระดับ BJT)	JLPT
A	หญิง	21	ชั้นปีที่ 3	234 (J4)	ไม่มี
B	หญิง	21	ชั้นปีที่ 3	257 (J4)	ไม่มี
C	หญิง	21	ชั้นปีที่ 3	289 (J4)	N4
D	หญิง	21	ชั้นปีที่ 3	221 (J4)	ไม่มี
E	หญิง	21	ชั้นปีที่ 3	309 (J4)	N5
F	หญิง	21	ชั้นปีที่ 3	261 (J4)	N5

ตารางที่ 1 ผลสอบของกลุ่มนักศึกษาที่เข้าร่วมงานวิจัย

ชื่อ	เพศ	อายุ	กลุ่มธุรกิจ/ตำแหน่งงาน	คะแนน (ระดับ BJT)	JLPT
G	ชาย	46	โรงงานผลิต / ผู้จัดการ	479 (J2)	N2
H	หญิง	26	ท่องเที่ยว / ฝ่ายขาย	436 (J2)	N1
I	หญิง	30	โรงงานผลิต / ล่ามภาษาญี่ปุ่น	481 (J2)	N1
J	หญิง	42	โรงงานผลิต / ฝ่ายจัดซื้อ	413 (J3)	N2
K	หญิง	40	อุตสาหกรรมอาหาร, แป้ง / ผจก. ฝ่ายบุคคล	564 (J1)	N1
L	ชาย	31	ชั้นปีที่ 3	499 (J2)	N1

ทั้งนี้ นอกเหนือจากคำถามข้างต้น ผู้วิจัยได้ สอบถามกลุ่มอาสาสมัครที่เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพ ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับชื่อบริษัทญี่ปุ่นที่ทำงานอยู่ องค์กร ดังกล่าวมีสวัสดิการให้เงินค่าความสามารถทางภาษา ญี่ปุ่นให้หรือไม่ มีข้อกำหนดที่ต้องให้พนักงานเข้าสอบ วัดระดับความรู้ภาษาญี่ปุ่นหรือไม่ เป็นต้น เพื่อนำมา เป็นองค์ประกอบในการพิจารณาเกี่ยวกับสถานการณ์ ปัจจุบันของการสอบ BJT

4.4. วิธีดำเนินการวิจัย (เนื้อหา / ขั้นตอน)

การสัมภาษณ์กลุ่มนักศึกษาชาวไทยที่ศึกษาภาษา ญี่ปุ่นนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ภายในพื้นที่ที่ ผู้วิจัยทำงานอยู่ ส่วนการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการ วิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น ใช้วิธีการสัมภาษณ์รูปแบบ ออนไลน์ ในการดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เตรียม เอกสารเพื่ออธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และ หน้าที่ในการเก็บรักษาความลับข้อมูลส่วนตัวของอาสา สมัครโดยได้อธิบายเป็นลายลักษณ์อักษรและด้วยวาจา และได้รับความยินยอมจากอาสาสมัครเป็นลายลักษณ์ อักษรในการเข้าร่วมงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเสียงทั้งหมดจะถูก บันทึกลงโดยใช้เครื่องบันทึก IC

สำหรับวิธีการสัมภาษณ์นักศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ การสัมภาษณ์ผ่านอาจารย์ชาวไทยที่สอนวิชาภาษา ญี่ปุ่นในฐานะล่ามภาษาไทยเนื่องจากความสามารถ ภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังอยู่ ในระดับต้น (ตารางที่1) และสัมภาษณ์กลุ่มผู้ประกอบการ วิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาญี่ปุ่นเนื่องจากความ สามารถภาษาญี่ปุ่นของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับสูง (ตารางที่2) จำนวนครั้งในการสัมภาษณ์คือ 1 ครั้ง ใช้เวลา ในการสัมภาษณ์คนละประมาณ 15 นาที หลังจากบันทึก เสียงสัมภาษณ์แล้ว

ระบบจะสร้างบันทึกแบบคำต่อคำและใช้เป็น ข้อมูลการวิเคราะห์ ระยะเวลาการสำรวจคือตั้งแต่ เดือนตุลาคมถึงธันวาคม 2020

4.5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการ

สัมภาษณ์ด้วยขั้นตอนในการเข้ารหัสและการสร้างทฤษฎี (SCAT : Steps for Coding and Theorization) SCAT เป็นวิธีการที่พัฒนาและคิดค้นขึ้นโดย Otani (2008a, 2011) ซึ่งมีต้นกำเนิดมาจากทฤษฎีฐานราก Grounded Theory (GTA) ซึ่งเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ที่ชัดเจน และมีประสิทธิภาพที่ดีในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย โดยยอมรับกันว่าเป็นวิธี ที่ง่ายและเหมาะสมที่สุดในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนการวิเคราะห์แบบ SCAT คือการป้อน ข้อมูลที่มีการแบ่งกลุ่มจากตารางเมทริกซ์ และดำเนินการ ในแต่ละข้อมูลดังนี้

- <1> ป้อนคำและวลีที่เหมาะสมลงในข้อมูล
- <2> ป้อนคำที่นอกเหนือจากข้อมูลที่เปลี่ยน คำพูดจากวลีในส่วนก่อนหน้า
- <3> ป้อนแนวคิด คำพูด และอักษรเพื่ออธิบาย ในส่วนก่อนหน้า
- <4> ใส่หัวข้อ / โครงสร้าง

พิจารณาโดยใส่รหัสตามลำดับ หลังจากใส่รหัส เสร็จแล้ว ให้เขียนหัวข้อ / โครงสร้างในข้อที่ <4> โดย เขียนอธิบายโครงเรื่องและทฤษฎีจากจุดนั้น (Otani, 2008a, 2011)

5. ผลลัพธ์และการอภิปรายผล

บทวิจัยนี้นำเสนอโครงเรื่อง ผลลัพธ์ และข้อเสนอแนะที่สร้างขึ้นโดยขั้นตอนการวิเคราะห์แบบ SCAT ข้างต้น

5.1. โครงเรื่อง (STORY LINE)

ในงานวิจัยนี้ เนื่องจากมีพื้นที่จำกัด จึงนำเสนอ ข้อมูลนักศึกษามหาวิทยาลัยชาวไทยที่จำนวน 3 คน และ ผู้ประกอบการวิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นในที่ทำงาน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 6คน

5.1.1. STORY LINE ที่ได้รับจากนักศึกษามหาวิทยาลัย A, B และ E ในมุมมองด้านแรงจูงใจในการสอบ BJT /ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อสอบ และประโยชน์ที่ได้รับจากการสอบ

นักศึกษา A

การสอบ BJT สำหรับนักศึกษา A ครั้งนี้เป็นการเข้าสอบโดยสมัครใจ แรงจูงใจของการสอบคือ เพื่อนำผลสอบไปใช้ในอนาคต และเพื่อต้องการรู้ระดับทักษะความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของตนเอง โดยนักศึกษา A แสดงความคิดเห็นว่า การสอบ BJT เป็นข้อสอบที่เน้นด้านธุรกิจโดยตรงซึ่งมีความยากมากสำหรับตนเอง และทำให้รับรู้ว่าตนเองยังไม่เข้าใจภาษาญี่ปุ่นได้ดีพอ เช่น ในส่วนของข้อสอบการฟังและการอ่านบทความยาวก็ไม่เข้าใจและไม่สามารถเดาเจตนาที่ผู้เขียนตั้งใจจะสื่อในข้อมูลของบทความให้อ่านได้ การสอบแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างความสามารถเชิงวิชาการด้านภาษาญี่ปุ่นธุรกิจของนักศึกษา A ที่มีอยู่ในปัจจุบันเมื่อเทียบกับคะแนนสอบที่ประเมินผลได้ สรุปได้ว่าความคิดเห็นของนักศึกษา A เป็นความคิดเห็นเชิงบวกว่าการสอบ BJT มีประโยชน์ในการทบทวนสิ่งที่ได้เรียนไปแล้ว เช่น รูปยกย่อง และการนำไปประยุกต์ใช้สถานการณ์จริง การสอบมีข้อดีที่ว่าหลังสอบเมื่อเรารู้คะแนนแล้วตนเองจะเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะภาษาญี่ปุ่นให้ดียิ่งขึ้น มีความเชื่อว่าการได้คะแนน BJT สูง เป็นคุณสมบัติที่ดีสำหรับการเข้าสมัครงาน โดยมีความคาดหวังสูงถึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากการสอบ BJT ในเชิงรูปธรรม อย่างไรก็ตาม JLPT ยังคงเป็นการสอบที่ได้รับความนิยมในการวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่นมากกว่า โดยนักศึกษา A สนใจการสอบ JLPT มากกว่า BJT

นักศึกษา B

การสอบ BJT สำหรับนักศึกษา B ครั้งนี้เป็นการเข้าสอบโดยสมัครใจ แรงจูงใจของการสอบคือมีความรู้สึกทำทาบกับข้อสอบที่ไม่เคยสอบมาก่อน ตนเองมีความตั้งใจที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาญี่ปุ่นจริงจัง และคาดหวังที่จะนำผลการสอบไปใช้ในการทำงาน โจทย์ในส่วนการฟังและการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นฟังไม่เข้าใจและทำไม่ได้เลย จึงทำให้รู้สึกขาดสมาธิ และเกิดอาการง่วงในระหว่างการสอบทำให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความสามารถทางวิชาการที่มีอยู่ในปัจจุบันเมื่อเทียบกับคะแนนสอบที่ประเมินผลได้ สรุปได้ว่าความคิดเห็นของนักศึกษา B เป็นความคิดเห็นเชิงบวก โดยนักศึกษาเห็นว่าการสอบ BJT เน้นการใช้ภาษารูปยกย่องมีข้อดีหลังสอบคือภายหลังเมื่อตนเองรู้คะแนนแล้ว ตนเองจะเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะภาษาญี่ปุ่นให้ดียิ่งขึ้น มีความเชื่อว่าการได้คะแนน BJT สูงๆ เป็นคุณสมบัติที่ดีสำหรับการเข้าสมัครงาน โดยมีความคาดหวังสูงถึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากการสอบ BJT ในเชิงรูปธรรม

นักศึกษา E

การสอบ BJT สำหรับนักศึกษา E ครั้งนี้เป็นการเข้าสอบโดยสมัครใจ และแรงจูงใจของการสอบคือ ต้องการทราบความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของตนเอง ต้องการเห็นผลลัพธ์จากการเรียนรู้วิชาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ ซึ่งเป็นวิชาเอกที่ตนเรียนอยู่ และการสอบคือแรงจูงใจในการพัฒนาขีดความสามารถทางวิชาการ จุดที่ยากของข้อสอบ BJT คือ ในส่วนของความเข้าใจในการอ่านบทความยาว ที่อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในบริษัทที่ตนเองไม่เข้าใจ รวมถึงเอกสารทางธุรกิจที่ไม่คุ้นเคย เหล่านี้ ทำให้นักศึกษารู้สึกว่า ข้อสอบ BJT เป็นโจทย์ที่เน้นในเชิงธุรกิจโดยเฉพาะ จึงยากมาก สำหรับตนเอง ผลสอบของนักศึกษา E ทำให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความสามารถทางวิชาการของนักศึกษา E ที่มีอยู่ในปัจจุบันเมื่อเทียบกับคะแนนภาษาญี่ปุ่นที่ได้ นักศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า ข้อสอบ BJT จะเป็นประโยชน์ในการวัดผลความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นในเชิงธุรกิจโดยเฉพาะ

อย่างยิ่งสำหรับหัวข้อสำคัญที่ได้เรียนรู้ไปแล้วในชั้นเรียน เช่น ส่วนวนค้ายกย่อง ฯลฯ อย่างไรก็ตาม นักศึกษา E มีมุมมองในเชิงลบว่า เมื่อออกจากห้องสอบแล้ว รู้สึกท้อแท้ในการเรียนภาษาญี่ปุ่น และยังรู้สึกว่าไม่บรรลุผลสำเร็จอีกด้วย มีความเชื่อว่าการได้คะแนน BJT สูง เป็นคุณสมบัติที่ดีสำหรับการเข้าสมัครงาน โดยนักศึกษา E มีความคาดหวังสูงถึงประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากการสอบ BJT ในเชิงรูปธรรมอย่างไรก็ตาม JLPT ยังคงเป็นการสอบที่ได้รับความนิยมในการวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่นมากกว่า โดยนักศึกษา E สนใจการสอบ JLPT มากกว่า BJT

5.1.2. STORY LINE ที่ได้รับจากผู้ประกอบ
วิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นในการทำงาน G, I และ
J ในมุมมองด้านแรงจูงใจในการสอบ BJT /
ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อสอบ และประโยชน์ที่
ได้รับจากการสอบ

ผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น G

การสอบ BJT สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ G ครั้งนี้เป็นการเข้าสอบโดยสมัครใจ และแรงจูงใจของการสอบคือสนใจทดสอบระดับความรู้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจและอยากท้าทายความสามารถของตนเองด้วยการทำข้อสอบที่ไม่เคยรู้จัก ผู้ประกอบวิชาชีพ G ได้แสดงความคิดเห็นว่า สิ่งที่ยากในข้อสอบ BJT ได้แก่ คำศัพท์ และสำนวนภาษาญี่ปุ่นจำนวนมากที่ไม่เคยเรียนมาก่อน และความเร็วของบทสนทนาที่จับใจความได้ยาก ผู้ประกอบวิชาชีพ G มองว่า BJT เป็นข้อสอบที่ยากมาก และตนเองก็ไม่ค่อยได้ใช้สำนวนภาษาที่สุภาพในที่ทำงาน จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้รู้สึกว่าตนเองทำข้อสอบ BJT ไม่ค่อยได้ ดังนั้นหลังสอบเสร็จ ก็ตระหนักถึงการสนทนาในรูปยกย่องว่ามีความสำคัญและตนเองก็เริ่มพยายามที่จะนำสำนวนยกย่องเหล่านั้นมาใช้ในที่ทำงานบ่อยครั้งขึ้น ผู้ประกอบวิชาชีพ G แสดงความคิดเห็นว่า ระดับการรับรู้ของคนทั่วไปที่มีต่อการสอบ BJT และการเป็นที่รู้จัก รวมทั้งความถี่ของจำนวนครั้งที่สามารถสอบได้ ส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจในการสอบ นอกจากนี้ประโยชน์ของคะแนนสอบที่นำมาใช้ได้จริงในเชิงรูปธรรม จะส่งผลต่อระดับความนิยมของการสอบ BJT เช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้นผู้ประกอบวิชาชีพ G กล่าวต่อว่า ในระเบียบข้อบังคับภายในของบริษัทที่ผู้ประกอบวิชาชีพ G ทำงานอยู่ มีนโยบายให้ค่าความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นตามคะแนน JLPT ที่ได้รับด้วย ดังนั้น JLPT จึงเป็นการสอบที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองเป็นอย่างมาก เพราะพนักงานจะได้รับค่าตอบแทนจากบริษัท จึงทำให้พนักงานนิยมสอบ JLPT มากกว่า

ผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น I

การสอบ BJT สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ I ครั้งนี้เป็นการสอบโดยสมัครใจ และแรงจูงใจของการสอบคือ ในระเบียบข้อบังคับของบริษัทที่ทำงานอยู่ มีข้อกำหนดให้พนักงานที่ใช้ความรู้ภาษาญี่ปุ่น เช่น ล่ามจะต้องเข้าสอบ BJT ปีละ 2 ครั้งเพื่อวัตถุประสงค์ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และเพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยบริษัทเป็นผู้ออกค่าสอบให้ การเข้าสอบ BJT ส่วนหนึ่งคือความต้องการของตนเอง และเพื่อทำตามหน้าที่ที่ต้องเข้าสอบปีละ 2 ครั้งตามระเบียบข้อบังคับของบริษัท โดยการเข้าเป็นอาสาสมัครในการสอบ BJT ในครั้งนี้ ก็เพื่อทบทวนความรู้ก่อนสอบจริงตามที่วางแผนไว้ โดยบริษัทที่ผู้ประกอบวิชาชีพ I ทำงานอยู่นั้น บุคลากรที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นทุกคนจะต้องรักษาคุณสมบัติให้ครบทั้งผลการสอบ JLPT (N1) และ BJT (468 คะแนน) นอกจากนี้ บริษัทยังจ่ายสวัสดิการค่าภาษาญี่ปุ่นให้พนักงานตามคะแนน BJT ที่ได้รับอีกด้วย โดยแรงจูงใจ

ในการสอบ BJT ของผู้ประกอบวิชาชีพ I คือแรงกระตุ้นจากภายนอกที่ทำให้อยากมาสอบเพราะจะได้รับผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินตามผลลัพธ์ที่สอบได้ ผู้ประกอบวิชาชีพ I ให้ความสำคัญเห็นว่า BJT จะเน้นทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นสำหรับการทำงาน หรือภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจเป็นหลัก เป็นข้อสอบที่ยากด้วยคำศัพท์และสำนวนที่ไม่เคยรู้มากมาย รวมถึงเอกสารทางธุรกิจที่ยากมาก และที่ยากที่สุด คือมีระยะเวลาสอบที่สั้นมาก โจทย์ส่วนของการฟังและการอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นบทความที่ยาวมาก แม้กระนั้นผู้ประกอบวิชาชีพ I ก็มองว่า BJT เป็นข้อสอบที่เหมาะสมในการวัดระดับทักษะภาษาญี่ปุ่นของตนเอง หลังทำข้อสอบทำให้ตนเองตระหนักที่จะพยายามนำสำนวนยกย่องที่ไม่คุ้นเคยเหล่านั้นมาใช้ในบริษัทให้บ่อยขึ้น นอกจากนี้ อาสาสมัครได้คาดหวังว่าการได้รับคะแนน BJT สูง คือการพัฒนาชีวิตจำกัดทางภาษาญี่ปุ่นของตนเอง ผู้ที่ได้คะแนน BJT สูง จะเป็นผู้ที่มีความชำนาญในการใช้ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูงเป็นคนเก่งที่มีทักษะการสนทนาเชิงธุรกิจในการทำงานได้จริง และแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ในปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ผ่านการสอบ JLPT ระดับ N1 เพิ่มมากขึ้น จึงอาจทำให้ผลสอบด้อยค่าลง สิ่งที่จะวัดขีดความสามารถที่จะเข้ามาทดแทนในอนาคตคือ ผลของคะแนน BJT นั้นเอง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากประโยชน์ที่ได้รับในองค์กรแล้วยังมองว่า การมีผลสอบวัดระดับ JLPT เป็นคุณสมบัติที่บริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทยต้องการเป็นอันดับแรกอยู่ดี

ผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่น J

การสอบ BJT สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ J ครั้งนี้เป็นการเข้าสอบโดยสมัครใจ และแรงจูงใจของการสอบคือตนเองมีโอกาสใช้ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจในที่ทำงานอยู่บ่อยครั้ง จึงเป็นแรงจูงใจให้ตนเองอยากประเมินระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจที่มีอยู่ในตอนนี้ หลังสอบเสร็จรู้สึกผิดหวังในตนเอง เนื่องจากได้รับผลคะแนนสอบเทียบเท่ากับที่เคยสอบเมื่อสามปีก่อน โดยแสดงความคิดเห็นว่าการสอบ BJT เป็นบททดสอบที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่ตนเองทำอยู่ในปัจจุบัน และมีประโยชน์ในการทำความเข้าใจ และได้เรียนรู้คำศัพท์ รวมถึงสำนวนที่ไม่เคยเรียนมาก่อนซึ่งเชื่อมโยงโดยตรงกับหน้าที่การงานที่รับผิดชอบอยู่ อย่างไรก็ตาม การสอบวัดระดับแบบ JLPT ยังเป็นสิ่งที่ได้เปรียบกว่า เนื่องจากการสอบทักษะภาษาญี่ปุ่นที่บริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทยต้องการ ทำให้ปฏิเสธการสอบ BJT เพราะไม่มีประโยชน์ในการเพิ่มโอกาสในหน้าที่การงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้จริง โดยระเบียบข้อบังคับภายในบริษัทที่ผู้ประกอบวิชาชีพ J ทำงานอยู่ ให้ค่าความสามารถภาษาญี่ปุ่น โดยยึดมาตรฐานการจ่ายค่าตอบแทนจากคะแนน JLPT และค่าตอบแทนนี้จะจ่ายตามระดับภาษาญี่ปุ่นที่พนักงานสอบได้ สำหรับพนักงานที่ใช้ทักษะภาษาญี่ปุ่นอย่างตำแหน่งล่าม ฯลฯ มีหน้าที่ที่ต้องเข้าสอบ BJT เพื่อการประเมินผลปฏิบัติงาน โดยบริษัทเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ J การสอบ BJT ไม่ได้เป็นเพียงการปฏิบัติตามภาระหน้าที่เท่านั้น แต่ยังเป็นการสอบที่เกิดจากแรงจูงใจภายใน เพราะว่าตนเองต้องการที่จะได้คะแนน BJT สูง มากกว่าความต้องการที่จะได้เงินค่าตอบแทนที่สูงขึ้นจากการสอบ JLPT

5.2. ผลการวิเคราะห์และข้อควรพิจารณา

ผลการวิเคราะห์และข้อควรพิจารณาแสดงไว้ตามรายละเอียดด้านล่าง โดยในหนึ่งคำถาม

ผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

5.2.1. แรงจูงใจในการสอบ BJT

ตารางที่ 3 แรงจูงใจในการสอบ

รายละเอียดของคำตอบ	นักศึกษา	ผู้ประกอบวิชาชีพ	รวมทั้งสิ้น
1 การวัดความสามารถ และทักษะการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ	4	3	7
2 ความอยากรู้และความท้าทายในการสอบ (ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ) ที่ตนเองไม่รู้จุกมาก่อน	2	3	5
3 การใช้ประโยชน์จากผลการสอบอย่างเป็นทางการ	3	0	3
4 ความคาดหวังที่จะพัฒนาความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น	2	0	2
5 ความต้องการวัดผลการเรียนรู้วิชาเอก (ภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ) ที่เรียนมา	2	0	2
6 การเข้าสอบแทนการสอบวัดระดับ JLPT	0	1	1

อาสาสมัครซึ่งเป็นผู้ที่เข้าสอบ BJT ที่เข้าร่วมตอบแบบสำรวจในครั้งนี้ทั้ง 12 คน ได้ประสงค์เข้าสอบด้วยความสมัครใจของตนเอง นอกจากนี้ ในบรรดาอาสาสมัครทั้ง 12 คน มีอาสาสมัคร 11 คนที่แสดงความสนใจในการเข้าสอบ และต้องการรู้ระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นของตนเองที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น ทำให้สามารถยืนยันว่าอาสาสมัครทุกคนที่เข้าสอบ BJT ในครั้งนี้ ล้วนมีความต้องการที่เกิดจากแรงจูงใจภายในของตนเองทั้งสิ้น ในทางกลับกัน กลุ่มของนักศึกษาชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่น (นักศึกษา A, B, E) ต้องการนำผลสอบไปใช้จริง จึงขอให้บันทึกคะแนน BJT ที่ตนเองสอบได้ไว้ในเรซูเม่เพื่อใช้ในการทำงาน ในขณะที่กลุ่มของผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นไม่ได้ขอให้ทำเช่นนั้น อาจเป็นเพราะพวกเขาไม่สามารถนำผล

การสอบไปสร้างโอกาสหรือเพิ่มผลตอบแทนในองค์กรได้จริงแต่ทั้งนี้ก็มีผู้ประกอบวิชาชีพบางคนกล่าวว่าสามารถนำผลสอบไปใช้ได้ในกรณีพิเศษ เช่น ผู้ประกอบวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติตามภาระหน้าที่ในการรายงานผลการสอบ JLPT ต่อฝ่ายบุคคล ซึ่งเป็นข้อบังคับภายในบริษัทดังกล่าวได้รับแรงจูงใจในการสอบ BJT เนื่องจากสามารถใช้ผลสอบ BJT เป็นทางเลือกแทนผลสอบ JLPT ในช่วงที่ผู้จัดสอบประกาศยกเลิกการสอบ JLPT เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ได้ (ผู้ประกอบวิชาชีพ K)

5.2.2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอบ/มุมมองเรื่องความยากง่ายของข้อสอบ

ตารางที่ 4 ความยากง่ายของเนื้อหาและโจทย์ข้อสอบ

รายละเอียดของคำตอบ	นักศึกษา	ผู้ประกอบวิชาชีพ	รวมทั้งสิ้น
1 ข้อสอบมีคำศัพท์ สำนวน และไวยากรณ์ที่ไม่เคยเรียนมาก่อน	1	3	4
2 โจทย์ในส่วนการฟังและการอ่านมีขนาดยาว	3	0	3
3 ข้อสอบเน้นคำศัพท์ในการทำงานและเอกสารทางธุรกิจ	1	2	3
4 ความเร็วของบทสนทนาในข้อสอบฟังและข้อสอบการฟังแล้วตอบ/1 ข้อสอบความเข้าใจ	1	2	
5 ข้อสอบการอ่านมีความยาวมาก	2	0	2
6 ข้อสอบเน้นภาษารูปยกย่อง (Keigo) ที่ไม่คุ้นเคย	0	2	2
7 เวลาที่ให้ในการตอบข้อสอบส่วนการฟังน้อย	0	2	2

ผู้เข้าร่วมงานวิจัย 10 ใน 12 คนกล่าวว่า BJT เป็นข้อสอบที่ยาก โดยนักศึกษาชาวไทยส่วนใหญ่มีปัญหาในส่วนของการอ่านและการฟังจับใจความที่มีขนาดยาว ซึ่งยากต่อการทำความเข้าใจ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นนั้นพบปัญหาการไม่รู้คำศัพท์ คำนจีสำนวนรูปย่อ/ย่อ/ย่อ และสำนวนที่ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ สองกลุ่มตัวอย่างนี้น่าจะเข้าใจความหมายและเนื้อหาของคำถามในข้อสอบได้ต่างกันอย่างน้อยสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยอนุมานได้ว่าหลักฐานของคะแนนที่นักศึกษาและผู้ประกอบวิชาชีพทำได้ในครั้งนี้มีควม

สัมพันธ์กันกับข้อเท็จจริงดังกล่าวอย่างใกล้ชิด (กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย $\bar{x} = 261.83$, กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพ $\bar{x} = 478.66$) จากกรณีของผู้เข้าร่วมงานวิจัยที่ตอบว่า "ไม่เข้าใจข้อสอบในส่วนการฟังและการอ่านจับใจความ เนื่องจากเป็นบทความที่ยาว ทำให้ขาดสมาธิและเกิดอาการง่วงนอน" (นักศึกษามหาวิทยาลัย B, E) ทำให้ผู้วิจัยรับรู้ได้ว่าพวกเขาไม่ค่อยเข้าใจความหมายของโจทย์ในข้อสอบ

5.2.3. ประโยชน์ทางวิชาการของการสอบ BJT

ตารางที่ 5 ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

รายละเอียดของคำตอบ	นักศึกษา	ผู้ประกอบวิชาชีพ	รวมทั้งสิ้น
1 ทำให้รู้จักก่อน, เรื่องที่ไม่ถนัด รวมถึงทำให้รู้สึกอยากพัฒนาทักษะภาษาญี่ปุ่นให้ดีขึ้น	2	3	5
2 ทำให้เข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่เรียนในมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น	3	0	3
3 ทำให้เข้าใจและเรียนรู้คำศัพท์หรือสำนวนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่เคยเรียนมาก่อน แต่จำเป็นต้องใช้ในสถานการณ์จริง	0	3	3
4 ทำให้เข้าใจว่าจะนำภาษาญี่ปุ่นที่เรียนมาไปใช้ในสถานการณ์จริงอย่างไร	3	0	3
5 เพิ่มแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองขึ้นหลังได้รับผลการสอบ	2	0	2
6 ทำให้ต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นเพื่อให้ได้ BJT คะแนนสูงๆ	0	2	2

นักศึกษาหลายคนแสดงความตั้งใจและพึงพอใจที่สามารถตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ในมหาวิทยาลัย เช่น รูปแบบภาษาคำย่อ/ย่อ/ย่อ และการนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ และให้ความเห็นว่า BJT เป็นข้อสอบที่ดีเหมาะกับนักศึกษาศาษาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ ทำให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจมากขึ้น นอกจากนี้ยังคิดว่า BJT มีประโยชน์ในด้านวิชาการ เพราะสามารถนำสิ่งที่เรียนไปแล้วไปลองฝึกปฏิบัติจริง และเพิ่มแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองขึ้น หลังจากได้รับผลสอบที่สะท้อนความสามารถของตนในปัจจุบัน ในทางกลับกัน ผู้ประกอบวิชาชีพส่วนใหญ่เริ่มตระหนักว่าตัวเองมีจุดอ่อนเรื่องการใช้สำนวนรูป

ย่อ/ย่อ/ย่อ ทำให้เกิดความพยายามที่จะฝึกพูดคำย่อในที่ทำงานให้บ่อยขึ้น โดยมองว่าการสอบ BJT ช่วยกระตุ้นให้อยากพัฒนาทักษะภาษาญี่ปุ่นที่ตนเองไม่ถนัด หรือไม่ค่อยได้ใช้ให้เก่งขึ้น โดยเฉพาะบุคลากรที่ต้องใช้ภาษาญี่ปุ่นในที่ทำงานจริง นับว่าการสอบ BJT มีประโยชน์ในฐานะที่สร้างโอกาสที่จะได้สัมผัสและเรียนรู้คำศัพท์หรือสำนวนที่ไม่เคยรู้มาก่อนซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้โดยตรง

5.2.4. มุมมองด้านประโยชน์ในการใช้ที่เป็นรูปธรรม/เมื่อเปรียบเทียบกับ JLPT

ตารางที่ 6 มุมมองด้านประโยชน์ในการใช้ที่เป็นรูปธรรม/เมื่อเปรียบเทียบกับ JLPT

รายละเอียดของคำตอบ	นักศึกษา	ผู้ประกอบการวิชาชีพ	รวมทั้งสิ้น
1 JLPT ถือเป็นข้อสอบที่สำคัญมากกว่าในฐานะของการสอบเพื่อวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น	5	3	8
2 การได้คะแนน BJT สูงๆ เป็นคุณสมบัติที่ดีในการหางานหรือเปลี่ยนงานใหม่	6	0	6
3 JLPT ยังคงเป็นการสอบที่จำเป็นที่สุด สำหรับบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทย	0	3	3

กลุ่มนักศึกษาที่เข้าร่วมในงานวิจัยทั้ง 6 คนมีความคาดหวังสูงที่จะนำผลสอบ BJT ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงปฏิบัติจริง ในทางกลับกันสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพด้านภาษาญี่ปุ่นไม่มีใครให้ความเห็นว่าผลสอบ BJT ดังกล่าวมีคุณค่าและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพยังยืนยันว่าบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทยยังคงใช้ผลสอบ JLPT เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานหรือเปลี่ยนงาน ซึ่ง JLPT ยังคงได้เปรียบกว่า BJT อย่างแน่นอน นั่นแสดงว่าผู้ประกอบการวิชาชีพด้านภาษาญี่ปุ่นเห็นว่าไม่มีโอกาสที่จะนำผลสอบ BJT ไปใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควร จึงดูเหมือนการสอบมีไว้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะด้านเท่านั้น ซึ่งคำตอบดังกล่าวได้รับมาจากประสบการณ์ในการทำงานจริง สำหรับคำตอบที่ได้รับจากนักศึกษาชาวไทยที่ศึกษา

ภาษาญี่ปุ่นพบว่า พวกเขาคาดหวังในการนำผลสอบ BJT ไปใช้ประโยชน์กับตนเอง แต่ถ้าพูดถึงข้อสอบที่วัดความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นจะให้ความสำคัญกับ JLPT มากกว่า อีกทั้งกลุ่มนักศึกษายังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าส่วนใหญ่ตนเองจะคาดหวังว่าตนเองจะสอบ JLPT ผ่านหรือไม่ผ่าน มากกว่าการลุ้นคะแนน BJT ของตน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีความคิดเห็นตรงกันว่า JLPT คือข้อสอบที่นักศึกษามหาวิทยาลัยและผู้ประกอบการวิชาชีพที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นต่างให้ความสำคัญและให้การยอมรับ มากกว่าและเป็นการสอบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์จริงได้อย่างแพร่หลายมากกว่า

5.2.5. กฎระเบียบข้อบังคับภายในบริษัทเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่น

ตารางที่ 7 กฎระเบียบข้อบังคับภายในบริษัท

รายละเอียดของคำตอบ	นักศึกษา	ผู้ประกอบการวิชาชีพ	รวมทั้งสิ้น
1 บริษัทใช้ระดับผลสอบ JLPT เป็นเกณฑ์ตัดสินใจในการให้ค่าความสามารถภาษาญี่ปุ่น	-	4	4
2 บริษัทกำหนดให้พนักงานต้องสอบ BJT และรายงานผลสอบให้ทราบ	-	3	3
3 บริษัทใช้ระดับผลสอบ BJT เป็นเกณฑ์ตัดสินใจในการให้ค่าความสามารถภาษาญี่ปุ่น	-	1	1
4 บริษัทใช้ผลสอบทั้ง JLPT และ BJT เป็นข้อกำหนดในการคัดเลือกคนที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นเข้าทำงาน	-	1	1

บริษัทญี่ปุ่นที่ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านภาษาญี่ปุ่นได้ทำงานอยู่นั้น ส่วนใหญ่จะให้ค่าความสามารถภาษาญี่ปุ่นตามผลวัดระดับ JLPT มีเพียงบริษัทเดียวที่จ่ายค่าความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นตามคะแนน BJT ที่ได้รับ (ผู้ประกอบการวิชาชีพ I) แสดงว่าผู้ประกอบการวิชาชีพที่ทำงานในบริษัทที่ให้ค่าตอบแทนความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น รวมถึงเพื่อนร่วมงาน (ผู้ประกอบการวิชาชีพ G, I, L) ได้รับแรงจูงใจนี้ จึงทำให้ต้องการสอบ JLPT เพื่อให้ได้ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจภายนอกมุ่งเข้าไปที่ผลตอบแทนจากการปฏิบัติงานนั้นส่งผลต่อการสอบอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้จากงานวิจัยฉบับนี้ยังพบว่าบริษัท 3 แห่งมีระเบียบบริษัทที่กำหนดให้พนักงานต้องเข้าสอบ JLPT หรือ BJT และรายงานผลคะแนนให้บริษัททราบ (ผู้ประกอบการวิชาชีพ I, J, L) ดังนั้นแรงจูงใจในการเข้าสอบของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป ผู้ประกอบการวิชาชีพบางคนสอบเพราะต้องการผลตอบแทนค่าภาษาญี่ปุ่นในอัตราสูงมากกว่าการไปสอบตามหน้าที่ ผู้ประกอบการวิชาชีพบางคนคิดว่าที่ตนเองไปสอบ BJT นั้น ไม่ได้สอบเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุตามหน้าที่ที่บริษัทกำหนดไว้ แต่เกิดจากความมุ่งมั่นภายในตนเองมากกว่า เพราะอยากได้คะแนน BJT สูง มากกว่าความต้องการค่าตอบแทนที่สูงขึ้น

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1. สถานการณ์ของการสอบ BJT ของประเทศไทยในปัจจุบัน

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่านักศึกษาชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเข้าใจว่าการสอบ BJT จะมีประโยชน์ต่อตนเองมาก เช่นเดียวกับผลการสำรวจครั้งก่อน อย่างไรก็ตาม พบว่าการสอบ JLPT มีความสำคัญในแง่ของการวัดระดับทักษะภาษาญี่ปุ่นในวงกว้างมากกว่า BJT ซึ่งผู้เข้าสอบส่วนใหญ่ต้องการทราบว่าตนเอง

จะสอบผ่านหรือไม่ผ่านการสอบ JLPT มากกว่าอยากทราบว่าตนเองได้คะแนน BJT เท่าใด ในทางกลับกันสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพด้านภาษาญี่ปุ่นที่เป็นผู้ใหญ่วัยทำงานแสดงมุมมองเชิงลบว่า การสอบ BJT ไม่มีประโยชน์ในการยื่นสมัครงาน หรือการได้รับค่าตอบแทนที่เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับผลการวิจัยครั้งก่อน นอกจากนี้การสอบ JLPT ยังมีข้อได้เปรียบในแง่ของการนำมาใช้เป็นมาตรฐานการประเมินผลในองค์กรญี่ปุ่นในประเทศไทยเพื่อรับคนเข้าทำงาน หรือการเปลี่ยนงาน เพราะบริษัทมีนโยบายจ่ายค่าความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นให้กับพนักงานจากผลคะแนนวัดระดับการสอบ JLPT

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่กลุ่มนักศึกษาชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นและกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพด้านภาษาญี่ปุ่นมองว่าการสอบ JLPT เป็นการสอบที่ได้รับความนิยมมากสำหรับใช้วัดทักษะภาษาญี่ปุ่นเมื่อเทียบกับการสอบ BJT และเมื่อต้องประเมินจากมุมมองภายนอก การสอบ JLPT ได้รับผลประเมินมากกว่าตั้งแต่ระดับความนิยม การเป็นที่รู้จักในวงกว้าง รวมถึงคุณค่าและประโยชน์ในการนำไปใช้จริง จนเป็นที่ยอมรับในสังคมไทยว่าผลสอบ JLPT สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการชี้วัดความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นอย่างแพร่หลายมากกว่า การสอบ BJT ที่เข้ามาจัดขึ้นในประเทศไทยภายหลัง

6.2. ประโยชน์ของการสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่นธุรกิจในประเทศไทย

จากงานวิจัยครั้งก่อน พบว่า BJT เป็นการสอบที่มีความอยากสำหรับนักศึกษาชาวไทยที่เรียนภาษาญี่ปุ่นและนักศึกษาคิดว่าความสามารถด้านภาษาญี่ปุ่นของตนนั้นยังไม่เหมาะสมกับการสอบ BJT และเมื่อพิจารณาจากผลการสอบ ปรากฏว่ากลุ่มนักศึกษาได้ระดับคะแนนเฉลี่ย ระดับ BJT อยู่ที่ J4 เท่ากับระดับที่ได้ในงานวิจัยครั้งก่อน นั่นอาจอนุมานได้ว่าการสอบ BJT

เป็นข้อสอบที่ไม่เหมาะสมกับพวกเขา¹ ในการสำรวจครั้งนี้ ได้ยืนยันผลการวิจัยดังกล่าวว่าสาเหตุหลักนั้นเกิดจากโจทย์ในข้อสอบที่ค่อนข้างยาก โดยเฉพาะในส่วนของกาฟ่งที่มีอัตราการพูดที่เร็วมากและบทสนทนา ยาวมาก ทำให้ไม่สามารถฟังทัน และไม่เข้าใจในเนื้อหา ส่วนการอ่านที่มีบทความยาว อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักศึกษา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอบ เช่น รู้สึกดีใจที่สามารถตอบคำถามในสิ่งที่เคยเรียนได้บ้าง และจาก งานวิจัยครั้งก่อน ได้ข้อสรุปว่า กลุ่มนักศึกษาชาวไทย ที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นมองว่าการสอบ BJT นั้นเป็นการสอบ ที่ยากสำหรับพวกเขา แต่จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มนักศึกษาคิดว่าการสอบ BJT นั้นทำให้ตนเอง ได้เข้าใจสำนวนภาษาญี่ปุ่น รวมถึงคำย่อ/ถ่อมตัว ที่เรียนไปแล้วได้ดียิ่งขึ้น และหลังจากการสอบ BJT ส่ง ผลคดีด้านวิชาการให้กับกลุ่มนักศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ยิ่งไปกว่านั้นนักศึกษาชาวไทยที่ศึกษา ภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ต่างต้องการรู้ระดับความสามารถ ทางภาษาญี่ปุ่นในปัจจุบัน หรือต้องการวัดผลการเรียนรู้ ของตนเอง ซึ่งเป็นความเห็นที่แตกต่างจากการสำรวจ ครั้งก่อนอย่างมีนัยยะสำคัญ

ในทางกลับกัน สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพ ด้านภาษาญี่ปุ่น เมื่อวิเคราะห์จากผลสอบ BJT ในครั้งนี้ ซึ่งมี คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 478.66, J2$) พบว่าการสอบ BJT เป็นการวัดทักษะความรู้ทางด้านภาษาญี่ปุ่นที่มี ความเหมาะสมกับระดับความรู้ของตนเป็นอย่างดีซึ่ง ตรงกับผลการสำรวจครั้งก่อน อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการ วิชาชีพด้านภาษาญี่ปุ่นส่วนใหญ่ได้แสดงความเห็นว่า BJT เป็นข้อสอบที่ยาก โดยเฉพาะข้อสอบเกี่ยวกับ สำนวนการใช้คำย่อซึ่งไม่ถนัดเป็นพิเศษ แต่ ภายหลัง การสอบ กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพก็เปลี่ยนทัศนคติ

โดยพยายามนำสำนวนยกย่องซึ่งเป็นเป็นจุดอ่อนของ ตนเองมาฝึกใช้ในการทำงานจริงมากขึ้น จากผลการ สสำรวจครั้งนี้ พบว่าการสอบ BJT มีประโยชน์ เพราะ ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญของสำนวนภาษาญี่ปุ่นที่ไม่ ค่อยได้ใช้ หรือส่วนที่ไม่ค่อยถนัดได้เพื่อปรับปรุงทักษะ ภาษาของตนให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง อยากที่จะพัฒนาทักษะภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจให้เก่ง มากขึ้น โดยเฉพาะการทำความเข้าใจ และเรียนรู้ คำศัพท์/สำนวนที่ยังไม่เคยรู้ให้นำมาสู่การใช้ประโยชน์ ในการทำงานจริงโดยตรง นอกจากนี้ กลุ่มผู้ประกอบการ วิชาชีพยังแสดงทัศนคติเชิงบวกว่าคาดหวังในการพัฒนา ทักษะภาษาญี่ปุ่นของตนเองจากการทำคะแนน BJT ให้ได้สูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้สรุปได้ว่าการสอบ BJT ยังคง มีความหมายในเชิงวิชาการ เช่นเดียวกับผลที่ได้รับ จากงานวิจัยครั้งก่อน

6.3. แนวโน้มการพัฒนาการสอบ BJT ใน ประเทศไทย

ในการสำรวจครั้งก่อนพบว่าความต้องการสอบ BJT ในประเทศไทยยังมีน้อย ซึ่งสาเหตุที่สำคัญที่สุด เกิดจากการนำผลสอบไปใช้ประโยชน์ได้ไม่มากนัก ดังนั้นการทำให้องค์กรต่าง ๆ ตระหนักถึงคุณค่าและ ประโยชน์ของการนำผลสอบ BJT ไปใช้ได้จริงจะทำให้ การสอบได้รับการยอมรับมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่ เกี่ยวข้องในการจัดสอบ BJT จึงจำเป็นต้องดำเนิน กิจกรรมประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังเพื่อให้บริษัทญี่ปุ่น ในประเทศไทยเห็นความสำคัญของการสอบ BJT

หนึ่งในตัวอย่างกิจกรรมประชาสัมพันธ์ซึ่งผู้วิจัย เคยกล่าวไว้ในงานวิจัยครั้งก่อน คือความคาดหวังให้ ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการสอบ BJT สร้างความ ตื่นตัวให้กับองค์กรที่กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากร

¹ อ้างอิงจากระดับทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจ BJT (www.kanken.or.jp/bjt/about/level_sample.html) ระดับ J4 คือ "ผู้ที่มีทักษะการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้ในระดับเล็กน้อย สามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นได้ในขอบเขตสถานการณ์เชิงธุรกิจอย่างมีข้อจำกัด" รายละเอียด ดังนี้

- 1) มีความรู้ภาษาญี่ปุ่นและทักษะการติดต่อสื่อสารภาษาญี่ปุ่นธุรกิจขอบเขตที่จำกัด ยังคงพบปัญหาในการสื่อสารอยู่บ่อยครั้ง
- 2) เข้าใจบทสนทนาภาษาทางธุรกิจเพียงเล็กน้อย โดยต้องใช้ความเร็วในการพูดที่ช้า ผ่านสำนวนภาษาที่เรียบง่าย
- 3) ยังไม่สามารถใช้สำนวนภาษาญี่ปุ่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- 4) เข้าใจเอกสารภายในบริษัทหรือหนังสือทางธุรกิจที่ใช้ในชีวิตประจำวันในระดับพื้นฐาน
- 5) เข้าใจวัฒนธรรมการทำงานแบบญี่ปุ่นเฉพาะบางเรื่องเท่านั้น

ที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นเข้าทำงาน/เปลี่ยนงาน โดยนายจ้างจะต้องระบุคะแนนที่คาดหวังให้ชัดเจน เช่น "ผู้สมัครงานต้องได้คะแนน BJT 400 ขึ้นไป"

ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าในท้ายที่สุดทั้งฝั่งนายจ้างและฝั่งลูกจ้างในประเทศไทยจะเล็งเห็นถึงความสำคัญของการสอบ BJT โดยในอนาคตอาจมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับมุมมองของบริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทยว่าเหตุใดจึงให้ความสำคัญกับการสอบนี้มากในการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานหรือการประเมินเลื่อนขั้นในขณะที่บริษัทญี่ปุ่นในประเทศไทยยังไม่นิยมใช้ผลการสอบนี้

นอกจากนี้ สิ่งสำคัญคือการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการสอบ BJT ในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง จากข้อสังเกตเรื่องค่าตอบแทนความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นที่บริษัทญี่ปุ่นแต่ละแห่งจ่ายให้กับพนักงานนั้น คือสิ่งที่จะส่งผลดีต่อองค์กร ทำให้ได้คัดสรรบุคลากรที่มีทักษะการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจในระดับดี เพราะการให้ค่าตอบแทนเพื่อแลกกับผลการปฏิบัติงานที่บริษัทจะได้รับนี้คือแรงจูงใจภายนอกที่ส่งผลต่อความต้องการสอบ BJT ที่เพิ่มขึ้น

การผลักดันและสนับสนุนให้บริษัทญี่ปุ่น ประเทศไทยตระหนักถึงการนำระบบการให้ค่าตอบแทนความสามารถภาษาญี่ปุ่นตามจำนวนคะแนน BJT ที่ได้รับ โดยกำหนดให้เป็นระเบียบข้อบังคับในบริษัทเป็นสิ่งที่จำเป็น รวมถึงการกำหนดให้เป็นหน้าที่ของพนักงาน

ที่ต้องเข้าสอบ BJT เพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตนเองสำหรับการประเมินผลประจำปี หรือใช้เพิ่มโอกาสในหน้าที่การงานในด้านอื่นๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยสนใจกับความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมงานวิจัยที่เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพคนหนึ่งที่กำลังกล่าวถึง "แนวโน้มล่าสุดของประเทศไทยที่มีผู้ผ่านการสอบ JLPT ระดับ N1 เพิ่มมากขึ้น จึงอาจทำให้ผลสอบ JLPT ระดับ N1 ต่อยค่าลง" โดยผู้วิจัยคิดว่า เป็นโอกาสของผู้ที่ทำคะแนน BJT ได้สูงในระดับ J1 และ J1 + ที่บริษัทญี่ปุ่นควรนำผลสอบ BJT มาพิจารณาคัดเลือกทรัพยากรบุคคลที่สามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นเชิงธุรกิจได้ในระดับสูง

ในประเด็นของสถานที่และวันสำหรับการจัดสอบ ควรมีการจัดสอบในวันเสาร์และวันอาทิตย์ด้วยเนื่องจากพนักงานบริษัทส่วนใหญ่ไม่สะดวกมาสอบในวันธรรมดา² นอกจากนี้อาจมีการจัดสอบแบบกลุ่มให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ

สำหรับบทบาทของสถานศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัยผู้สอนภาษาญี่ปุ่นควรพิจารณาผลักดันการสอนภาษาญี่ปุ่นธุรกิจในประเทศไทย เพื่อผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดงานภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ พัฒนาสื่อการสอน กำหนดวิธีการสอนที่เป็นแบบแผน เผยแพร่งานวิจัยในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ เป็นต้น

² ศูนย์สอบ BJT ในประเทศญี่ปุ่นมีสาขาหลายแห่งให้เลือกสอบ โดยเปิดสอบในวันธรรมดาและวันหยุดเสาร์อาทิตย์ในขณะที่ศูนย์สอบ BJT ในกรุงเทพฯ จะจัดสอบเฉพาะในวันธรรมดาเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*, New York: Plenum.
- Japanese Language Proficiency Test. (n.d.). Past Test Data. Retrieved from <https://www.jlpt.jp/statistics/archive.html>
- Otani, T. (2008). "SCAT" A qualitative analysis method by four-step coding: easy startable and small scale data applicable process of theorization. *Bulletin of the graduate school of education and human development (education sciences)*. Nagoya University, 54 (2), 27-44.
- Otani, T. (2011). SCAT: Steps for Coding and Theorization –Qualitative Data Analysis Method with Explicit Procedure, Easy to Set About, and Suitable for Small Scale Data. *Kansei Engineering*, 10 (3), 155-160.
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78.
- Tajima, K. (2020). The Current Situation and Outlook of BJT Business Japanese Proficiency Test in Thailand as Suggested by Examinees'. *Panyapiwat Journal*, 12(3), 300-314.
- The Japan Kanji Aptitude Testing Foundation. (2017). *Business Japanese Proficiency Test –Official mock test & Guideline* Kyoto: The Japan Kanji Aptitude Testing Foundation.
- The Japan Kanji Aptitude Testing Foundation. (n.d.). The characteristics and advantages of BJT. Retrieved from https://www.kanken.or.jp/bjt/about/feature_merit.html
- The Japan Kanji Aptitude Testing Foundation. (n.d.). The data of candidate. Retrieved from <https://www.kanken.or.jp/bjt/candidate/>
- The Japan Kanji Aptitude Testing Foundation. (n.d.). Level guideline. Retrieved from https://www.kanken.or.jp/bjt/about/level_sample.htm

หน่วยงานผู้แต่ง: คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

Affiliation: Faculty of Liberal Arts, Panyapiwat Institute of Management

Corresponding email: kazuyoshitaj@pim.ac.th

Received: 2021/12/05

Revised: 2021/12/19

Accepted: 2021/12/20